

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ (ΝΕΟΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ)

Γ' ΤΑΞΗ ΗΜΕΡΗΣΙΟΥ ΚΑΙ ΕΣΠΕΡΙΝΟΥ ΓΕΛ

ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

(Επισημαίνεται ότι οι απαντήσεις που προτείνονται για τα θέματα είναι ενδεικτικές. Κάθε άλλη απάντηση, κατάλληλα τεκμηριωμένη, θεωρείται αποδεκτή.)

ΘΕΜΑ 2 (μονάδες 35)

Ερώτημα 1^ο (μονάδες 15)

Αντιφάσεις που μπορούν να αξιοποιηθούν:

1η παράγραφος: τις πιο εύστοχες προβλέψεις για το δυσοίωνα μέλλον της ανθρωπότητας τις έδωσε ένας απλός λογοτέχνης σε μεγάλη πια ηλικία κι όχι ένας έγκριτος επιστήμονας με κύρος και διεθνή αναγνώριση.

2η παράγραφος: παρά την αισιοδοξία για ειρήνη και ομόνοια μετά το τέλος του Β' παγκοσμίου πολέμου τα έργα του Όργουελ προφήτευαν την εξαχρείωση του ανθρώπου και την καταπάτηση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

3η παράγραφος: μετά την εμπειρία δύο καταστροφικών παγκόσμιων πολέμων με τις ολέθριες συνέπειές τους, η πολυπόθητη ειρήνη παραμένει ακόμα ζητούμενο.

4η παράγραφος: οι πόλεμοι διεξάγονται στο όνομα της ειρήνης, η παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων δήθεν διασφαλίζει την ελευθερία.

Ερώτημα 2^ο (μονάδες 10)

α. Αναλογία : οι πορείες των υποστηρικτών της ειρήνης παραλληλίζονται με τις λιτανείες των πιστών χωρικών για βροχή.

Όσον αφορά τις λιτανείες, η επερχόμενη βροχή είναι απλά ένα φυσικό καιρικό φαινόμενο και δεν σχετίζεται, σύμφωνα με τον συντάκτη, με τις προσευχές των πιστών. Ωστόσο, όσον αφορά τις πορείες υπέρ ειρήνης ο συντάκτης εκφράζει τη σιγουριά του ότι θα ήταν αποτελεσματικές και θα συνέβαλαν στην εξάλειψη των πολέμων.

Μέσα από αυτή την αναλογία ο συντάκτης επιδιώκει να δώσει ένα σαφές μήνυμα στους αναγνώστες και να τους αφυπνίσει, ώστε σαν «πιστοί» της ειρήνης να

αγωνιστούν για την επικράτησή της προεξοφλώντας με σιγουριά τη θετική έκβαση αυτού του αγώνα.

β. Ο συντάκτης με την αναφορά του στον Όργουελ και στα δύο πολύ γνωστά κλασικά έργα του, τα οποία έχουν γνωρίσει παγκόσμια αναγνώριση και επιτυχία, επιδιώκει να υπενθυμίσει στον αναγνώστη μέσα από τα οικεία αυτά δεδομένα την τόσο προφητική και συγχρόνως ρεαλιστική προσέγγιση του συγγραφέα όσον αφορά την πορεία της ανθρωπότητας. Με τον τρόπο αυτό υπηρετείται η πρόθεσή του που είναι να προβληματίσει τον αναγνώστη για το θέμα.

Ερώτημα 3^ο (μονάδες 10)

Πρόθεση του συντάκτη να αφυπνίσει τους φιλειρηνιστές του κόσμου, ώστε να αναλάβουν ενεργότερη δράση. Γλωσσικές επιλογές που υπηρετούν το στόχο αυτό είναι :

- **α' πληθυντικό ρηματικό πρόσωπο:** συλλογική ευθύνη η επικράτηση της ειρήνης
- **το ασύνδετο σχήμα λόγου** με τον καταϊγισμό των μη αποδεκτών ή μη επαρκών συμπεριφορών: *Ειρηνισμός δεν είναι μόνο να επικαλούμαστε την ειρήνη, να προσευχόμαστε για την ειρήνη, να βεβαιώνουμε ότι θέλουμε την ειρήνη, να προστρέχουμε διακινδυνεύοντας τη ζωή μας...*
- **η ερώτηση** προβληματίζει τον αναγνώστη και τον κάνει να αναλογιστεί σχετικά με το ότι η αδράνεια των φιλειρηνιστών τελικά ευνοεί τη βία: *Δεν είναι μήπως αληθινό το ότι η αδυναμία του πράου ανθρώπου καταλήγει να ευνοεί τον βίαιο;*
- **δεοντική διατύπωση** για να τονίσει την αναγκαιότητα ανάληψης δράσης κι όχι εφησυχασμού: *οι «ενεργοί» ειρηνιστές οφείλουν να πάρουν υπόψη τους ότι, αν θέλουν να αναπτύξουν μια πολιτικά σημαντική δράση, πρέπει να μη λησμονούν την ηθική της ευθύνης.*
- **χρήση ευθέος λόγου** με την αμεσότητα του οποίου γίνεται σαφές το μήνυμα για την επιβεβλημένη δραστηριοποίηση του αναγνώστη: *«Κάνε αυτό που πρέπει και ας γίνει αυτό που μπορεί να γίνει», αλλά και: «Δράσε με τρόπο ώστε η δράση σου να μην είναι μόνον καλή καθαυτή, αλλά να έχει και καλές συνέπειες».*

ΘΕΜΑ 3 (μονάδες 15)

Το άσπρο περιστέρι, γνωστό σύμβολο της ειρήνης, πρωταγωνιστεί στο ποίημα και διαλαλεί το μήνυμα της ομόνοιας και της συμφιλίωσης. Ωστόσο, η επικράτηση της ειρήνης, πολυπόθητο μεν αγαθό, δεν είναι εύκολη υπόθεση και το περιστέρι τελικά μεταμορφώνεται σε άγρια και βίαιη μορφή, αισθητοποιώντας έτσι τη ματαίωση της ειρήνης και την επικράτηση του πολέμου και της βίας.

Κειμενικοί δείκτες (ενδεικτικά)

- προσωποποίηση του περιστεριού (*Από δω θα περνούσε το περιστέρι*)
- παρομοίωση : (το άσπρο περιστέρι μ' άγρια δόντια/ *σα σκύλος ούρλιαξε μέσα στη νύχτα*)
- αντίθεση ανάμεσα στις 2 εικόνες-ενότητες του ποιήματος (στ. 1-4 και 5-10). Πανηγυρική ατμόσφαιρα, εορταστικό κλίμα που μεταμορφώνεται σε βροχερό και σκοτεινό σκηνικό, αστραπές, φόβος, κραυγές...
- αστιξία για να δοθεί με γρήγορο ρυθμό η απότομη αλλαγή της χαρμόσυνης ατμόσφαιρας και η ραγδαία επικράτηση του σκότους, του φόβου και της βίας.

Ανάλογα με τα βιώματα του/της και τον βαθμό αναγνωστικής ανταπόκρισης ο/η μαθητής/-τρια καλείται να διατυπώσει την προσωπική του/της άποψη. Ενδεικτικά αναφέρονται τα συναισθήματα της απογοήτευσης, της ματαίωσης, της θλίψης, της απαισιοδοξίας/ μελαγχολίας κ.λπ.